

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กหรือเยาวชน คือทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ และมีค่ายิ่งต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา รวมทั้งสื่อมวลชนต่าง ๆ ล้วนแต่มีหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันในการที่จะปลูกฝังและส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาอย่างเต็มที่ในทุกๆ ด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทางด้านศีลธรรม จริยธรรมในเรื่องของความรับผิดชอบชั่วดี ซึ่งจะเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติตั้งแต่ในวัยทารก และพัฒนาขึ้นไปเรื่อย ๆ โดยมีหน่วยงานภาครัฐ คือ กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ และใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ การศึกษาของไทยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขโดยกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการดังนี้ ๑)รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒)ซื่อสัตย์สุจริต ๓)มีวินัย ๔)ใฝ่เรียนรู้ ๕)อยู่อย่างพอเพียง ๖)มุ่งมั่นในการทำงาน ๗)รักความเป็นไทย ๘)มีจิตสาธารณะ อันมีความสำคัญต่อการสร้างศักยภาพของเด็กในสังคมไทย

สังคมไทยในยุคปัจจุบัน เป็นยุคแห่งความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และวิทยาการสมัยใหม่ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในด้านต่างๆเป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้คนในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าจิตใจ การดำเนินวิถีชีวิตแบบสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ขาดวิถีชีวิตที่มุ่งเน้นการประพฤติปฏิบัติที่ดีงามทางคุณธรรมจริยธรรม ศีลธรรมอันดีงาม^๑ ส่งผลให้สังคมไทยเริ่มเข้าสู่ภาวะความเป็นอยู่แบบต่างคนต่างอยู่มากขึ้น ผู้ปกครองมุ่งแต่ทำมาหากินเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรมประเพณี ส่งผลให้เด็กส่วนมากไม่สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ได้จึงเป็นเหตุให้เด็กมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมแสดงความก้าวร้าวขาดคุณธรรม จริยธรรมยึดถือแต่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม จนก่อให้เกิดความวุ่นวายในสังคม ขาดความรับผิดชอบ ไม่มีระเบียบวินัย ไม่มีความซื่อสัตย์ ขาดความกตัญญูกตเวทีขาดคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม^๒ ซึ่งปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ไขได้ด้วยหลักจริยธรรม

ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กและเยาวชนนั้นมียุทธศาสตร์ที่แตกต่างกันไป ตามความเหมาะสม และตามวัยของบุคคล โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยและเด็กประถมศึกษา เพราะเด็กทั้งสองวัยนี้อยู่ในระยะเริ่มต้นที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ของสังคม รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางจริยธรรมด้วย ซึ่ง

^๑ดวงเดือน พันธุมนาวิน, **พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม ๒ จิตวิทยาและจิตวิทยาภาษา**, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๖๔) หน้า ๑๕

^๒สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**, (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ), หน้า ๗

^๓สุทธิลักษณ์ อธิฐานารณ, “จริยธรรมของเด็กระดับอนุบาลศึกษาในจังหวัดระยอง”, **ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๐), หน้า ๑.

^๔ลีปพนธ์ เกตุทัต, **ความรู้ สื่อนาคต**, (กรุงเทพมหานคร :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๑๒.

กฎเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติต่างๆ ที่บุคคลรอบข้างปฏิบัติ หรือแสดงออกให้เด็กได้เห็น สิ่งเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็ก ซึ่งจะเป็นผลต่อการสร้างบุคลิกภาพของเด็กในอนาคตต่อไป ผู้วิจัย ได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก ปัญหาที่ทวีความรุนแรง ปัญหาเด็กนักเรียนไม่สนใจการเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน ออกกลางคัน ติดเกมส์ ติดยาเสพติด ปัญหาด้านครอบครัวคือเด็กขาดความอบอุ่น พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก พ่อแม่หย่าร้าง พ่อแม่แยกกันอยู่ พ่อหรือแม่ติดคุกสาเหตุจากยาเสพติด ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม มีสถานเริงรมย์ โสเภณีเด็ก แหล่งอบายมุข เล่นการพนัน ไข่มวย บอล ปัญหาด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ โทรศัพท์มือถือ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ Internet website ต่าง ๆ จากปัญหาต่างดังกล่าวข้างต้น เด็กไม่สามารถใช้วิจารณญาณวิเคราะห์เลือกรับวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาสู่ประเทศไทย โดยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศได้ และสถาบันทางการศึกษามีบทบาทน้อยลงในการปลูกฝังพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่ดีให้กับเด็กหรือเยาวชนของชาติ ซึ่งถือเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างเร่งด่วนของสังคมและประเทศชาติ

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่เกิดขึ้นจากความต้องการของสังคม เพื่อทำหน้าที่หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้การศึกษาอบรมสั่งสอน เพื่อพัฒนาบุคคลให้เจริญงอกงาม มีความรู้ ความสามารถ มีความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ มีคุณธรรม ศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้นและเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ คุณธรรม ศีลธรรม และจริยธรรม เพื่อนำมาพัฒนาทางด้านทัศนคติ พฤติกรรมและความสามารถตามค่านิยมของสังคมโดยส่วนรวมอันเป็นเจตคติที่ดีงามทางด้านความมีน้ำใจ และการปฏิบัติตามแนวทางที่เหมาะสมในขอบเขตศีลธรรมทั้งความประพฤติภายนอกและคุณธรรมภายใน ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสุรนารี จังหวัดสุรินทร์ เพื่อหาแนวทางให้เกิดการพัฒนา โดยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครอง ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ดี รวมทั้งเป็นการปลูกฝังจริยธรรมขั้นพื้นฐานให้กับเด็กระดับประถมศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านจริยธรรมในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปอย่างมีศักยภาพโดยใช้หลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนามาช่วยในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมอันดีงามในแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการเป็นพลเมืองที่ดี สร้างประโยชน์ให้กับครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ด้วยการส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยเน้นจริยธรรมใน ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ด้านเบญจศีล และด้านความกตัญญูทศเวที โดยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมดังกล่าวแล้วแล้วแต่มีความสำคัญและจำเป็นที่ต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กเพราะเป็นวัยของการค้นหาเอกลักษณ์และความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งหากขาดวิจารณญาณและการชี้แนะที่ถูกต้องจากครูและผู้ปกครอง อาจทำให้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของความเสื่อมถอยทางด้านจริยธรรมจนยากที่จะถอนตัวได้

^๑ วัณนิ ชิตเชิดวงศ์,การศึกษาเด็ก,(กรุงเทพมหานคร:ศิลปาบรรณาคาร,๒๕๓๗),หน้า ๑๕๓.

^๒ ประภาศรี สีหอำไพ,พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม,(กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๓๕), หน้า ๑.

๑.๒ วัตถุประสงค์ในการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสรคบุรี จังหวัดชัยนาทโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อนำเสนอแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสรคบุรี จังหวัดชัยนาท

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสรคบุรี จังหวัดชัยนาทโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

๑.๓.๓ แนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสรคบุรี จังหวัดชัยนาทควรเป็นแบบใด

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๔.๑ ด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีด้านคุณธรรมจริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษาโดยภาพรวมของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และ ๖

๑.๔.๒ ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และ ๖ ในเขตอำเภอสรคบุรี จังหวัดชัยนาท จำนวน ๖๗๘ คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และ ๖ ในเขตอำเภอสรคบุรี จังหวัดชัยนาท จำนวน ๒๔๒ คน ได้จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมจำนวน ๑๐ ท่านประกอบด้วยพระสงฆ์ ๓ รูป,ผู้บริหารโรงเรียน ๔ ท่าน, และนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕,๖ จำนวน ๓ คนซึ่งได้จากการสุ่มแบบเจาะจง

๑.๔.๓ ด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Independent variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครองส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ พฤติกรรมเชิงพุทธ, โรงเรียนวิถิพุทธ,การเข้าค่ายคุณธรรมและค่ายจิตอาสา

ตัวแปรตาม (Dependent variables) คือ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอสรคบุรี จังหวัดชัยนาท ในด้านความมีระเบียบวินัยด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านเบญจศีล และด้านกตัญญูทเวที

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสรนครบุรี จังหวัดชัยนาท ในด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านเบญจศีล และ ด้านความกตัญญูกตเวที หากจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกของผู้ตอบ แบบสอบถามมีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสรนครบุรี จังหวัดชัยนาท มีความแตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การแสดงออกโดยการประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคม ทั้งด้านร่างกาย วาจา จิตใจ ในทางที่ถูกต้องดีงามและควรปฏิบัติที่สังคมยอมรับซึ่งจะก่อให้เกิดความสงบสุขในการอยู่ร่วมกันประกอบด้วย

๑) ด้านความมีระเบียบวินัย หมายถึง แบบแผนที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติหรือดำเนินการ หรือเป็นข้อบังคับสำหรับให้คนในสังคมใช้เป็นแบบแผนเพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคมนั้น

๒) ด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง ผู้ที่มีความประพฤติตรงต่อเวลา ต่อหน้าที่และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจ ไม่มีความลำเอียง ไม่ทุจริตคดโกง ทั้งทางตรงและทางอ้อม รู้หน้าที่การงานของตนเอง ปฏิบัติเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

๓) ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อตั้งใจมุ่งมั่นต่อหน้าที่การงาน การศึกษาเล่าเรียน การเป็นอยู่ของตนเอง และผู้อยู่ในความดูแล ตลอดจนสังคมอย่างเต็มความสามารถ ด้วยความผูกพันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายในเวลาที่กำหนด ยอมรับผลการกระทำทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นรวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติให้ดีขึ้นด้วย

๔) ด้านเบญจศีล หมายถึง ศีล ๕ ข้อที่เป็นการรักษาเจตนาที่จะควบคุมกายและวาจา รวมทั้งใจให้เป็นปกติ คือไม่ทำบาปโดยละเว้น ๕ ประการคือ ละเว้นจากการฆ่าสัตว์ และเว้นจากการลักขโมย ละเว้นจากการประพฤติดินในกาม ละเว้นจากการพูดปด และละเว้นจากการดื่มน้ำเมา เสพสุราเมรัยและสิ่งเสพติดให้โทษต่างๆ

๕) ด้านกตัญญูกตเวที หมายถึง คุณธรรมที่เป็นพื้นฐานของมนุษย์ ในสังคมมนุษย์ต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งอื่น ชีวิตกายภาพดำรงอยู่ได้เพราะได้รับการอนุเคราะห์อุปการะเลี้ยงดูจากบุคคลต่างๆ มีบิดามารดา ครูอาจารย์ ญาติพี่น้อง เป็นต้นและสำนึกในบุญคุณบุพการีเหล่านั้นต้องการทดแทนบุญคุณหรือสนองบุญคุณ

๑.๖.๒ คุณธรรม หมายถึง หลักการความดีงามแห่งความประพฤติตน และลักษณะของอุปนิสัยอันดีงามที่สนใจของบุคคล มีคุณค่า ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ยึดถือและปฏิบัติตาม เพื่อความเจริญของตนและสังคม เป็นที่ยอมรับของสังคมและบุคคลทั่วไป

๑.๖.๓ จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติที่พึงปฏิบัติต่อตนเองต่อผู้อื่น ต่อสังคม ทั้งทางด้านร่างกาย วาจา จิตใจ ที่ทุกคนยอมรับ และสังคมต้องการ ซึ่งเป็นสิ่งถูกต้องที่ดีงาม และควรปฏิบัติ ก่อให้เกิดความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน

๑.๖.๔ นักเรียน หมายถึง นักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และ ๖ ในเขตอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่ ๒ ตามตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร และตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูทวนเวทต่อผู้มีพระคุณ

๑.๖.๕ โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ศูนย์ประสานงานทางการศึกษา ๑ ในเขตอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท

๑.๗ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๗.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) ได้กล่าวไว้ในหนังสือเรื่องยุทธธรรมสำหรับเยาวชน โดยสรุปได้ว่าเด็กดีจะต้องไม่ดื้อและต้องเคารพเชื่อฟังบิดามารดา ครูบาอาจารย์และที่สำคัญต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง ทั้งกาย วาจา ใจ เพื่อจะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดีที่ถูกต้องเพื่อทำหน้าที่คือเป็นบุตรที่ดี เป็นศิษย์ที่ดี เป็นเพื่อนที่ดี เป็นพลเมืองดี เป็นมนุษย์ที่เต็มความเป็นมนุษย์^๗

พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (หลวงพ่อบุญญานันทภิกขุ) ได้กล่าวไว้ในหนังสือเรื่องธรรมสำหรับเด็กโดยสรุปได้ว่า เด็ก ๆ รู้ว่าต้องทำหน้าที่อย่างไรจึงจะถูกต้อง และเกิดผลดีแก่ชีวิต ปัจจุบันและอนาคต เด็กดีต้องมีหน้าที่ทำให้พ่อแม่สบายใจ มีหลักในการดำเนินชีวิต คือ ตื่นตัว ว่องไวก้าวหน้า ขยันประหยัด ซื่อสัตย์ อดออม มีระเบียบวินัย รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และมีความรักใคร่สามัคคีในหมู่เพื่อนฝูง ข้อนี้เป็นเรื่องสำคัญ ถ้าเด็ก ๆ ที่อยู่กับพ่อแม่ประพฤติแต่สิ่งที่ทำให้พ่อแม่สบายใจจะไม่เกิดปัญหาอะไร^๘

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้กล่าวไว้ในหนังสือพุทธธรรม โดยสรุปได้ว่าในการที่ศาสนาและจริยธรรมมีบทบาทที่จะทำให้งานสำเร็จนั้นจุดสำคัญอย่างหนึ่งที่จะต้องให้ความสนใจ ก็คือเรื่อง “เยาวชน” เพราะว่าเยาวชนนั้นเป็นอนาคตของชาติ เป็นอนาคตของสังคมเดิมนั้นก็เป็นผู้ใหญ่ในวันหน้านั่นเอง^๙

บุญมี แท่นแก้ว ได้กล่าวไว้ในหนังสือเรื่องจริยศาสตร์ว่าแนวทางจริยศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญวิชาหนึ่งของปรัชญาบางครั้งเรียกว่า “จริยปรัชญา” เป็นวิชากำหนดมาตรฐานความ-ประพฤติดของมนุษย์ ถ้าใช้ในการศึกษาของสถาบัน หรือใช้เป็นคู่มือในการประกอบอาชีพอาจจะทำให้สังคมไทยน่าอยู่อาศัยยิ่งขึ้นอีกจึงควรศึกษาเพื่อจะให้การดำเนินชีวิตมีความสุขจริงอยู่ คนภายนอกอาจจะเห็นว่าน่าจะมีมีความสุขความเจริญได้ ถ้าไม่ประพฤติจริยธรรม แต่ความจริงไม่ได้เป็นอย่างนั้น เพราะผู้ประกอบกิจที่ไม่สุจริตแล้ว ความสุขความเจริญจะมีไม่ได้ เนื่องจากมีกฎว่าสิ่งที่เกิดจากการทุจริตผลที่

^๗พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ), ยุทธธรรมสำหรับเยาวชน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๕๐), หน้า ๗.

^๘พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (หลวงพ่อบุญญานันทภิกขุ), ธรรมสำหรับเด็ก, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา ,ม.ป.ป.), หน้า ๑.

^๙พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), พุทธธรรม,(กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๑ .

เกิดตามมาย่อมเป็นทุกข์โทษแต่สิ่งที่เกิดจากสุจริตผลที่เกิดตามมาย่อมเป็นสุข นี่เป็นกฎธรรมชาติของโลก และแน่นอนที่สุดไม่ว่าในที่ไหนๆ^{๑๐}

๑.๗.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัชรินทร์ แก้วพาดิ ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านนาเกาะทาด อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๑๑}

นวลละออ แสงสุข ได้ศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ๖ ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านความเสียสละผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่าเพศไม่ได้ส่งผลให้เกิดความแตกต่างต่อการแสดงออกของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม แต่ระดับชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ที่ต่างกันส่งผลให้การแสดงออกของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมให้มีความแตกต่างกัน^{๑๒}

ศิริรัตน์ เหล่าวัฒนพงศ์ ได้ศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีปัญหาทางวินัย โรงเรียนพระหฤทัยคอนคอนวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมปัญหาทางวินัยมีสาเหตุมาจากครอบครัว การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย บิดามารดาไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ และการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด ทำให้เกิดการเก็บกด เมื่อทำการศึกษาโดยทำให้เด็ก มีความรู้ความเข้าใจและยอมรับ เด็กมีความตั้งใจอยากแก้ไขปรับปรุงตัวเอง อันเป็นแรงจูงใจที่ทำให้พฤติกรรมปัญหาทางวินัยลดน้อยลง^{๑๓}

จรัส มุลสาร ได้ศึกษาเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน ในจังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด แต่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยแบบปล่อยปละ

^{๑๐}บุญมี แท่นแก้ว, **จริยศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๙), หน้า ๑

^{๑๑}พัชรินทร์ แก้วพาดิ, “ผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบ้านนาเกาะทาด อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”, **การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม**, (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๖), หน้า ๔๑.

^{๑๒}นวลละออ แสงสุข, “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง”, (วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔), หน้า ๖-๒๓.

^{๑๓}ศิริรัตน์ เหล่าวัฒนพงศ์, “การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีปัญหาทางวินัย โรงเรียนพระหฤทัยคอนคอนวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร; วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐๒.

ละเลยและนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบเข้มงวดกวดขันมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน^{๑๔}

พระมหาเดชศักดิ์ ธีรปญโญ (โพธิ์ชัย) ได้ศึกษาจริยศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมแก่นักเรียนตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยการวิเคราะห์หลักสูตรทางการศึกษาภาครรัฐ ในการจัดจริยศึกษาของไทยและศึกษาหลักธรรมที่ใช้สอนนักเรียนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้สอนนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาแล้วยังได้ศึกษา ผลของการปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย การเห็นคุณค่า ความรู้สึกและการพร้อมกระทำของนักเรียนที่จะทำความดีมีคุณธรรมและจริยธรรม^{๑๕}

อรุณวรรณ บุญเทียบทิ้มพร ได้ศึกษาการพัฒนาชีวิตของเยาวชนด้วยพุทธภาวณาจากการศึกษาพบว่า วิธีการอบรมคุณธรรมตามหลักสูตรพุทธภาวณา ๔ คือ กายภาวณา ศิลภาวณา จิตภาวณา ปัญญาภาวณา เป็นวิธีที่มีประโยชน์ทำให้มีเข้าใจได้มากหลังจากการผ่านการอบรม ทำให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักพุทธภาวณาได้มาก ทั้งทางกาย ศิล จิตและปัญญาได้รู้ถึงโทษของอบายมุข มองเห็นคุณค่าของการเป็นลูกที่ดี^{๑๖}

สรุปได้ว่า จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาจริยธรรมการแสดงออกทางพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ในเรื่องความมีวินัย ความอดทน การตรงต่อเวลา การประหยัด ความขยัน และความกตัญญูทดแทนต่อมารดา บิดา นอกจากนี้ยังศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาและความพร้อมของนักเรียนที่จะทำความดี เพื่อให้มีคุณธรรมจริยธรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม

๑.๗.๓ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริบทโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชัยนาท

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท^{๑๗} มีพื้นที่บริการทางการศึกษา จำนวน ๘ อำเภอ ดังนี้ ๑) อำเภอเมืองชัยนาท ๒) อำเภอวัดสิงห์ ๓) อำเภอมโนรมย์ ๔) อำเภอสรรพยา ๕) อำเภอหันคา ๖) อำเภอเนินขาม ๗) อำเภอหนองมะโมง ๘) อำเภอสรรคบุรี ในเขตอำเภอสรรคบุรี ประกอบด้วย ๒ ศูนย์ ศูนย์ประสานงานทางการศึกษา ๑ มี ๑๕ โรงเรียน ได้แก่ ๑) โรงเรียนชุมชนวัดมาตการาม ๒) โรงเรียนอนุบาลสรรคบุรี ๓) โรงเรียนวัดพระแก้ว ๔) โรงเรียนวัดสระไม้แดง ๕) โรงเรียนวัดกำแพง ๖) โรงเรียนท่ากระแสน ๗) โรงเรียนวัดมเห-ยงค์ ๘) โรงเรียนวัดสังฆาราม ๙) โรงเรียนวัดหัวตะพาน ๑๐) โรงเรียนวัดบำเพ็ญบุญ ๑๑) โรงเรียนวัดดอนโพธิ์ศรี ๑๒) โรงเรียนวัดคลองจั่ว ๑๓)

^{๑๔} จารัส มูลสาร, “การศึกษาการเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน ในจังหวัดยโสธร”, *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม*, (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๒), หน้า ๖๘-๖๙.

^{๑๕} พระมหาเดชศักดิ์ ธีรปญโญ (โพธิ์ชัย), “จริยศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมแก่นักเรียน”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓).

^{๑๖} อรุณวรรณ บุญเทียบทิ้มพร, “การพัฒนาทักษะชีวิตของเยาวชนด้วยพุทธภาวณา: กรณีศึกษาค่ายคุณธรรมวัดอู่โม่งค์”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต* (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย, ๒๕๔๙).

^{๑๗} สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ศูนย์ประสานงานทางการศึกษา ๑.

โรงเรียนวัดจันทน์๑๔) โรงเรียนวัดใหม่สรรคบุรี๑๕) โรงเรียนวัดโพธารามรวมทั้ง๑๕ โรงเรียนมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และรวมทั้งสิ้น ๕๓๔ คน

๑.๘ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท” มีวิธีดำเนินการวิจัยในดังนี้

๑.๘.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัย “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท” เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) ผสมผสานกับการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

๑.๘.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และ ๖ ในเขตอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท จำนวน ๖๗๘ คนโดยแบ่งเป็นข้าราชการครูจำนวน ๑๔๔ คน และผู้บริหารโรงเรียนจำนวน ๕๓๔ คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และ ๖ ในเขตอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาทจำนวน ๒๔๒ คน ได้จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมจำนวน ๑๐ รูป/คนประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ๔ ท่าน, พระสงฆ์ ๓ รูปและตัวแทนนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕,๖ จำนวน ๓ คนซึ่งได้จากการสุ่มแบบเจาะจง

๑.๘.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท”

๑.๘.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์ นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาลาฬกลางกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาทเพื่อขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามให้กับ ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และ ๖ จำนวน ๒๔๒ ชุด และขอสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ พระสอนศีลธรรมและข้าราชการครูนักเรียน ในเขตอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาทด้วยตนเองจำนวน ๑๐ ชุด

๒. แจกแบบสอบถาม ให้กับข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนโดยเจาะจงในกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน ๒๔๒ คน

๓. นัดสัมภาษณ์ทำเป็นหนังสือแจ้งนัดเวลาสัมภาษณ์จำนวน ๑๐ รูป/คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ๔ ท่าน , พระสงฆ์จำนวน ๓ รูปและตัวแทนนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕,๖ จำนวน ๓ ท่าน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเจาะจง

๑.๘.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS
๒. นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกของแต่ละกลุ่มได้แก่ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน มาสรุปตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ในแต่ละกลุ่ม เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูล รู้ถึงปัญหา อุปสรรคที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามความเหมาะสม
๓. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่กล่าวถึงปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น มาค้นหาแนวทางตามหลักพุทธธรรม เพื่อใช้เป็นรากฐานของจริยธรรมที่จะพัฒนาตน ด้านคุณธรรม และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

สถิติพรรณนา (Descriptive statistics)ใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาปีที่ ๕และ ๖ในเขตอำเภอสรคบุรี จังหวัดชัยนาท สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ ในเขตอำเภอสรคบุรี จังหวัดชัยนาท สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t – test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- way ANOVA)

๑.๙ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๙.๑ ได้ทราบถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนระดับประถมศึกษา

๑.๙.๒ ได้ทราบการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสรคบุรี จังหวัดชัยนาทโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอก

๑.๙.๓ ได้ทราบแนวทางแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสรคบุรี จังหวัดชัยนาท